

Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden lakien valitustietä koskevan sääntelyn ja eräiden teknisten seikkojen päivittämiseksi, HE 93/2022 vp

Lakivaliokunnan etäkuuleminen
21.10.2022

Hanna Laurila

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Tausta – hallituksen esityksen suhde lakiin sähköisen viestinnän palveluista (SVPL)

- Oikeusministeriö on valmisteluvaiheessa esittänyt, että SVPL:n suoraa valitusoikeutta korkeimpaan hallinto-oikeuteen tietyistä viranomaispäätöksistä muutettaisiin oikeusministeriön hallituksen esityksellä.
- Liikenne- ja viestintäministeriö ei ole hyväksynyt ehdotusta, koska kyse ei olisi yksinkertaisesta valitustien teknisestä siirrosta tuomioistuimelta toiselle. Tätä pidetään edelleen perusteltuna ratkaisuna.
- SVPL:n muutoksenhakusäännöksiin vaikuttavat myös EU:n viestintäsääntelyn asianmukaisen implementoinnin vaatimukset.
  - Tuomioistuimen riittävä asiantuntemus
  - Muutoksenhaun kohtuullinen kesto
  - Viranomaisen päätöksen voimassaolo, kunnes muutoksenhakuprosessissa on annettu ratkaisu, ellei kansallisen lainsäädännön mukaisesti määrätä tilapäisistä toimenpiteistä.

SVPL:n muutoksenhakusäännösten luonne

- SVPL on laaja kokonaisuus, johon on koottu useita aiemmin erillisiä lakeja ja implementoitu useita EU-säädöksiä. Lain nojalla annetaan luonteeltaan erilaisia päätöksiä, joten myös valitusteitä on useampia.
- Huomattavaa markkinavoimaa koskevat valitusprosessit, joista SVPL:n perusteella useimmiten korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitetaan, ovat luonteeltaan laajoja ja monimutkaisia. Ne vaativat sekä syvällistä taloudellista ja teknistä osaamista että taustalla olevan EU-sääntelyn ja siihen liittyvän oikeuskäytännön tuntemusta.
- Oikeus valittaa tietyistä päätöksistä suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen oli mukana jo viestintämarkkinalaissa. Taustalla komission huoli Suomen valitusprosessien pitkästä kestosta nopeasti kehittyvillä viestintämarkkinoilla.
  - Suoran valitustien arvioitiin olevan nopeampi kuin tavallinen valitusprosessi ja sitä on viestintäalalla yleisesti pidetty hyväksyttävänä menettelynä.

Huomiot hallituksen esitykseen

- Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole huomautettavaa oikeusministeriön hallituksen esitykseen. Esityksellä ei ministeriön käsityksen mukaan ole suoria vaikutuksia ministeriön hallinnonalalla, koska SVPL jätettiin hallituksen esityksen ulkopuolelle.
- Liikenne- ja viestintäministeriö ymmärtää perustuslakivaliokunnan kannan yleislain muutoksenhakua koskevan pääsäännön perusteltavuudesta ja valituslupajärjestelmän roolista korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätösroolin kehittämisessä.
  - SVPL:n muutoksenhaun pääsääntö on yleislain mukainen. Valitustie markkinaoikeuteen tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen koskee erikseen määriteltyjä viranomaispäätöksiä.
- Liikenne- ja viestintäministeriö ei ole vielä arvioinut, tulisiko SVPL:n muutoksenhakumenettelyjä muuttaa tai tulisiko lakiin sisällyttää valituslupamenettely. Liikenne- ja viestintäministeriö on pitänyt tärkeänä, että muutostarpeet arvioidaan ministeriön hallinnonalalla sidosryhmiä kuullen ja että asian selvittämiseen, muutostarpeen arviointiin ja johtopäätösten tekemiseen varataan riittävästi aikaa. Asiasta on jo aloitettu esivalmistelu.
  - Liikenne- ja viestintäministeriö pitää lähestymistapaansa muutoksenhakumenettelyjen muuttamiseen myös perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön valossa perusteltuna.